

TÄHEKE

ISSN 0134-2266

1993

9

mihklikuu

OLIVIA SAAR

Koolis

KOOLIS LAPSED ÕPIVAD
NUMBREID LIITMA, LAHUTAMA,
KOOLILAPS PEAB VÄSIMATULT
TARKUST PÄHE MAHUTAMA.
EI SAA TARKUST ÜLEARU,
ÕPI AGA, MÜRAKARU.

OLIVIA SAAR

Üks ja teine

MESIPUUDEST SAAME METT,
PUMBAKAEVUST KAEVUVETT.
KURK TERVEKS LÄHEB MEEGA
JA NÄGU PUHTAKS VEEGA.

OLIVIA SAAR

Seltskond

LUSIKAD ON LOBISEJAD,
KAHVLID KANGED KILKAJAD,
KULBID LEEME LIIGUTAJAD,
POTIS RINGI SILKAJAD.

TÄHEKE 1993

OLIVIA SAAR

Kartus

KÕIK AINA PÜÜAVAD VIHMA EEST VARJUDA,
KEEGI EI TAHA MÄRJAGA HARJUDA,
JUST NAGU VÕIKSID NAD SUHKRUNA SULADA,
LÕBUSA NIRENA MINEMA VULADA.

LEELO TUNGAL

Jonnakas makaron

VÄIKE SUPILUSIKAS
MAKARONI MUSITAS:
"TERE, SÕBER!
TULE SÜLLE –
SUHUSÕIDU
TEEN SIIS SULLLE."

AGA VAATA MAKARONI –
LUSIKASSE TA EI RONI,
HÜÜAB, KÄSI RUSIKAS:
"MINE ÄRA, LUSIKAS!
SIND EI OLE TARVIS MUL
SUUREL SUPITALDRIKUL.
SIIN ON PUHAS, VALGE, SOE...
LAPS JÄÄB NÄLGA?
PHÄHH! EI LOE."

VUPS!
LUSIKAT SIIS AITAS LAPS,
JA MAKARON LÄKS SUHU – KRAPS!

Illustreerinud VIIVE NOOR

HOLGER PUKK KUUSED

Aia ääres kasvas kolm kuuske. Üks oli juba kõrge-kõrge. Teine tublisti madalam. Kolmas alles lühike kuusehakatisk.

Vana kuusk vaatas üle elumaja katuse ja kohises valjusti: "Koooh, koooh, koooh... Küll on ilmamaa ikka suur ja lai ja uhkel! Kui palju talusid ümberringi! Kui palju lehma karjamaal! Kui suured metsad kura- ja hüvakätt! Kui rohkesti autosid vurab maanteel! Ja kui kaunisti õhtupäike järve taha looja lähed!"

Madalam kuusk kohises tasakesi:

"Küll on meie pere talu ikka armas ja kodune! Katus korras, ukсед-seinad värvitud. Öuemuru pügatud. Peenrad rohitud. Ukse kõrval lillemeri. Kaevupingil kiiskavad piimanõud!"

Pisike kuuseke ei saanud kohisemisega veel hakkama. Tema kiigutas oma väikesi oksa ja ütles tasakesi:

"Mina muud ei näe... Siin all on palju mesilasi. Ristikuõite peal. Üks summ-summ ja summ-summ kogu aeg..."

Ütles, aga hüüatas kohe kurvalt:

"Mina tahan ka ilmamaad vaadata!"

Suur kuusk kohises sedamaid:

"Sina pead veel kaua kasvama!"

Kuuseke vastu:

"Tahan ikka! Tahan nüüd kohe ilmamaad näha!"

Pikemad kuused ei teinud enam kuulmagi. Mis sa rumalaga õiendad! Ta on seda ilmamaa-juttu ennegi korrutanud.

Trepile tuli pereema ja hõikas:

"Poisid, ae! Pliit ajab suitsu sisse! Minge katusele ja tõmma ke korsten puhtaks!"

Perepojad pidasid omavahel natuke nõu. Eks kõigepealt tuleb kuskilt paslik korstnaluu leida! Poisid silmasid väikest kuusekest. Rabasid puukese ühe ropsuga mulla seest välja. Sidusid talle jämeda nõõri ümber. Nõõri külge sõlmisid raskuseks paraja kivi. Ja ronisid, omatehtud korstnaluu kaasas, katusele.

Oi, oi, mida kuuseke katusest nägi! Kogu ilmamaa oli äkki ta silme ees. Talud ja lehmad. Maanteed ja autod. Järv ja päikesepiirgus järvevees. Metsad ja põllud. Helesinine taevalakum.

Kuuseke oli õnnelik!

Ja siis vedas kivi ta tahmasesse korstnasse.

ÖÖMAJALINE

HARRI JÖGISALU

Vennikesega on mul kokkulepe, et öhtul enne magamajäämist jutustan talle ühe loo. Lugu tuleb päeval valmis mõelda, et öhtul oleks unejutt olemas. Vennike ootab uusi lugusid, mida pole varem kuulnud. Meil on tehtud kaup, et Vennike ütleb, mis ta jutust arvab, kas seda sünnib ka teistele lastele jutustada. Meil oli tore päev olnud: tegime pika seeneretke sügisesele kuldsele metsa. Seentega küll Vennike ei olnud rahul, sest ussitanud seeni oli rohkem kui terveid; kui polnud ussitanud, siis nälkjas kallal käinud, pool seent ära söönud. Aga mina olin rahul: sain seenemetsas järjele jutu, mille võisin öhtul Vennikesele üles ütelda. Lugu sai niisugune:

Nälkjas tuli Riisika nimega seene alla öömajale. Tuli kutsumata, nohisedes, läbimärg, ja küsis luba ööseks varju alla jääda – ilm vilu ja vihmane. Riisikas oli nõus ulualust andma. Teadagi, milline on sügisene ilm, iseäranis öö – tuuline ja vettinud – kuidas sa jätad teise lageda taeva alla.

Nälkjas seadis end Riisika jala najale, ütles endal seal üsna mugav ja kuiv olevat, ka tuul ei käi peale.

Natukese aja pärast Riisikas tundis, et miski nagu sügab või saeb tema jalga, ja küsis:

"Kuule, Nälkjas, kas sina kriibid minu jalga?"

"Ma teritan natuke hambaid, ära muretse."

Riisikas siis ei muretsenudki, aga varsti muretses küll, sest Nälkjas aina teritas ja teritas, nii et Riisikal käis jalast kübarani värin läbi.

"Kuule, Nälkjas, kas hambad juba teravaks ei saa? Kui palju sul neid on?"

"Palju, palju! Kõigil tigudel on palju hambaid. Ja ega ma üksnes terita, söön ka."

"Mida sa sööd?"

"Seent ikka."

Mis seent öömajaline sööb, Riisikas küsida ei jõudnud, sest kukkus kummuli, kübar peast maha. Nälkjas oli ta jala läbi puunud. Niipaljukest seda lugu mul oli.

"Noh, Vennike, mida sa sellest jutust arvad?" küsisin.

Vennike mõtles natuke, enne kui ütles:

"Ei tohi võõrast, keda ei tunne, öömajale võtta."

Jutu kohta ei öelnud seekord midagi.

Illustreerinud PIRET SELBERG

PIRRUS '93

Kõige sisukam

HELJU
RAMMO

Kuuenda klassi Kalev ja teise klassi Sulev olid kahekesi kodus. Kalev tegi oma laua taga koolitükke, Sulev lõsutas tugi-
toolis ja sirvis lasteajakirja. Akki jäi ta pilk kinni kirjasõprade
veerule. Õige kauaks kohe. Iialgi polnud Sulev päris oma kirja
saanud. Niisugust, kus oleks ümbrikul ainult tema nimi. Aga
oleks tahtnud kangesti saada. Sellepärast läks nüüd Sulev, aja-
kiri näpus, suure venna Kalevi laua juurde ja ütles: "Mina hak-
kaksin kirjasõbraks, ainult ei tea, kellega neist siin."

Suur Kalev ei ajanudki väikest Sulevit kui tüütut kärbest oma laua
juurest minema, vaid koguni õpetas: "Sa vali huvide järgi, kes on
kõige sisukam. Sellele siis kirjuta."

"Sisukam?" kordas Sulev arusaamatult. Ta näost paistis selgesti,
et seda pähklit ta küll katki ei pure.

"Mis huvid neil siis on?" oli Kalev endiselt abivalmis.

"Üks kogub nätsupabereid, teine kommpabereid ja kolmas šoko-
laadipabereid," teatas Sulev.

"Mh," kõhatas Kalev ja jäi mõtlema. Lõpuks suure mõtleja ilme sel-
gines.

"Vaata, kui sa saaksid valida nätsu, kommi ja šokolaadi vahel, mis
sa siis võtaksid?"

"Kõik!" vastas Sulev kärmelt.

"Ei, kui sa saaksid neist ainult ühe võtta, mis sa siis võtaksid?"

"Šokolaadi," ei viivitanud Sulev enam valikuga.

"Näe, leidsidki kõige sisukama üles!" kiitis Kalev väikevenda ja li-
sas: "Mina teeksin täpselt niisamuti! Vaat, sellele šokolaadipaberi-
te kogujale kirjutagi. Lühidalt, et oled valmis neid pabereid vaheta-
ma. Et kui tema sulle saadab mõne, siis sina saadad talle vastu ka.
Aga ise pead kohe agaralt hakkama emalt-isalt šokolaadi nuruma.
Muidu sa ju ei saa šokolaadipaberit vastu saata. Ja kui nad osta-
vad, sööme me kahekesi šokolaadi ära, aga paberi saadad teele.
Selge?"

Väike Sulev noogutas innukalt pead ja ruttas sedamaid oma laua
taha kirja kirjutama. Suur Kalev oma laua taga aga limpsas juba
keelt.

Õökatte varjus

ADOLF RAMMO

KEEGI NAGU KÕNNIKS-KÕPSIKS,
KEBIKS KÜMNEIL SÕRGADEL.
KAHTE LEHTE LÄHEB VÕPSIK,
VÄNGE VÄGI VARUKS SEL:
SUURED MUSTAD TÖLBID VARJUD,
KÜHMUS TURJAD, KÄRSAD PEAS,
TULEVAD ÕOKATTE VARJUS
PIKAS SÜNGES HAJUREAS.
KOHE KARTULITE KALLAL,
KOGUKAM KÄIB TEISTE EES,
NAGU MUISTE ÜLE VALLA
KÕIGE JÕUKAM PEREMEES.

Värviline sõit

HELJO MÄND

SÕIDAN, SÕIDAN SUVE SÕITU,
SUVE SÕIDUD SINISED,
SÜGIS JOOKSEB KOLLAST JOOKSU,
VALGE KAUGEL TINISEB.
POH-POH-POH-POHLAMARJAD,
PUNAVALGED LEHMAKARJAD,
SIIS KUI PÄIKE ÜTLEB: KÜPS! -,
ALGAB KORVIDESSE LÜPS.
KES ON SÜGISE LIBLIKAS?
LEHT ON SÜGISE LIBLIKAS.
KOLLANE KASK ON LIBLIKAPUU,
LIBLIKAID LENDU TÕUKAB TUUL.
NÄÄRIKÜLM KÄIB HILJU JÄÄL,
KÕNNIB LUMEVÄLJA PÄÄL,
KÜLVAB KRIUKSU-KRUDINAID,
SEKKA KÜLMAJUDINAID.
SÕIDAN, SÕIDAN SUVE SÕITU,
SUVE SÕIDUD SINISED,
SÜGIS JOOKSEB KOLLAST JOOKSU,
VALGE KAUGEL TINISEB.

Illustreerinud HELDUR LARETEI

Kadri Karro, 9 a.
 EE3170 Haapsalu
 Kastani 24–21
 Huvid: postkaardid, sport-
 laste ja lauljate pildid, joo-
 nastamine. Ootan kirju 9–
 10-aastastelt tüdrukutelt.

Katrin Ots, 11 a.
 EE3600 Pärnu
 Tammsaare 4–2
 Huvid: sport, muusika,
 kommi- ja näsupaberid.
 Ootan kirju 11–12-aas-
 tastelt poistelt ja tüdruku-
 telt.

Lagle Palo, 8 a.
 EE0902 Tallinn–Saue
 Kuuma 3–12
 Huvid: sport, muusika,
 kleepekad, kirjavahetus.

Regina Raide, 11 a.
 EE2366 Jõgeva mk.
 Sadala sjk.
 Huvid: kleepekad, sport,
 muusika, kommi- ja näsu-
 paberid. Ootan kirju 11–12-aas-
 tastelt poistelt ja tüdruku-
 telt.

Siim Reinike, 11 a.
 EE2301 Lääne–Virumaa
 Porkuni sjk., Porkuni
 metskond
 Huvid: õllepurgid, auto-
 mudelid, näsu- ja kom-
 mi- ja näsupaberid.

Kristi Volas
 EE3530 Rapla mk.
 Sipa sjk. Sipa 21–15
 Huvid: näsu-, kommi- ja
 šokolaadipaberid, kleepe-
 kad, kalendrid. Soovin kir-
 javahetust 10–12-aastas-
 te poiste ja tüdrukutega.

Annika Nõukas
 EE3320 Saaremaa
 Orissaare Kitsas 11

ÜKS PUU, KAHEKSA NIME

Heino kõdus sauna taga kasvab laia võraga õunapuu. Sügiseti jääb iga möödakäija seda silmitsema. Kahar oks, mis lõunasse vaatab, on täis pähklisuurusi kollaseid õunu. Tema kõrvaloks uhkeldab suurte punaste viljadega. Ladvaokstel ripuvad valged klaarid, aga võra keskelt paistavad roosatribulised pirnõunad. Kui Heino isa koolipoiss oli, kasvas sauna taga lepaõunapuu. Nii kutsuti Orukaldal lepikust aeda istutatud metsõunapuud. Heino isa tõi kevaditi kooliõendade koduaedadest pookoksi ja pookis lepaõunapuu võrresse kaksteist erinevat sorti. Neist kaheksa läksid kasvama. Nüüd on ühe õunapuu otsas nii suve-, sügis- kui ka talisorte.

Heino uuris aiatööraamatust järele, kuidas

Orukaldal

JAAN RANNAP

lood

Illustreerinud JÜRI KASS

õunapuid poogitakse. Koplis salajõe kaldal on üks noor seemnest kasvanud õunapuu. Järgmisel kevadel tahab Heino selle kultuurõunapuuks ümber pookida. Kas "Tartu roosiks" või "Krügeri tuviõunaks". Et töö korda läheks, poogib Heino suvel toomepöösasse paju-, pihlaka- ja paakspuuoksi. Harjutamise mõttes. SEASUU

Heino kodus kuuri all seisab vana vanker. Vanker on vanem kui Heino vanaisa, ometi täitsa sõidukorras. See on seetõttu nii, et peaaegu viiskümmend aastat puhkas vanker kõlguses pilliroovihkude varjus. Heino vanaisa oli vankri sinna peitu pannud.

Heino kutsus sõber Lauri vankrit vaatama. "Ega sina ju tea, mis nimi on pikkadel puudel, mille vahele hobune tagurdatakse?" küsis Heino.

"Aisad," teadis Lauri.

"Kuhu rangid pannakse?" küsis Heino.

"Hobusele kaela," teadis Lauri sedagi.

"Aga kus vankril seasuu on?"

Vankri seasuud Lauri ei teadnud. Heino näitas kohta, kus vankri pikenduspuu esimest ja tagumist rattapaari ühendab. Pikenduspuu ots käis seal justkui hammaste vahele.

"Tänapäeva talus peaks hobune olema," ütleb Heino vanaisa ja mõtleb kolhoosiajal risusse kasvanud talumetsale. Hobuse ja reega on talvel hea puid metsast välja vedada.

"Hobune peaks tõesti olema," kiidab Heino järele ja mõtleb ratsasõidule.

"Nojaa. Eks ta ole," venitab Heino isa. Tema mõtleb, et väga palju on seda, mis ühel talul peaks olema. Korraga ei jõua kõike.

Kai Saarepuu, 11 a.
EE2900 Viljandi
Männimäe tee 27–25
Huvid: lugemine, joonistamine, muusika, kommi- ja nätsupaberid.

Merli Teder
EE2755 Võru mk.
Misso sjk.
Kammuka küla
Huvid: kleepekad, šokolaadipaberid, kudumine.

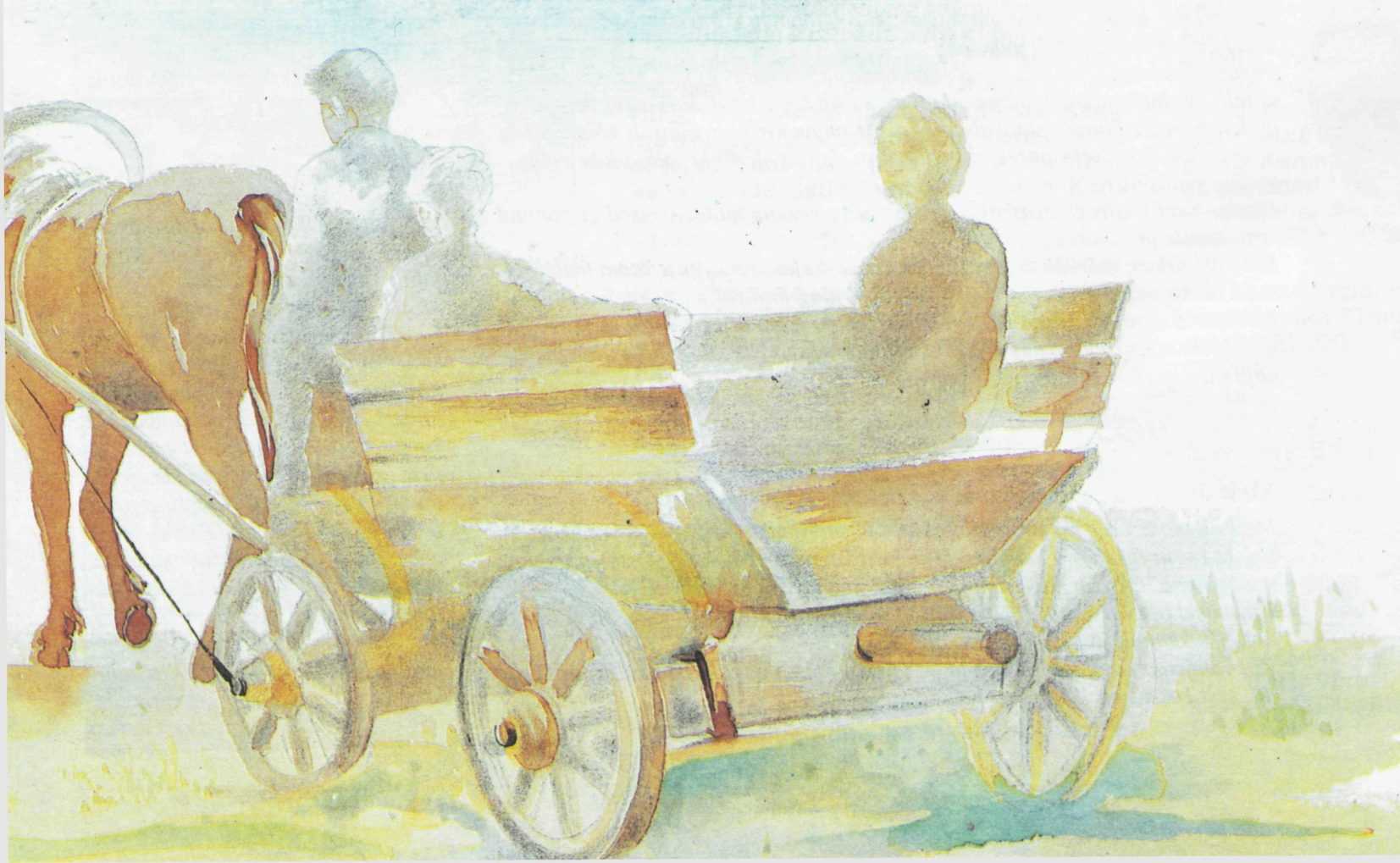
Birgid Riipinen, 8 a.
EE3461 Pärnu mk.
Vändra
Turu 11–1
Huvid: muusika.

Tuuli Ploompuu, 11 a.
EE2330 Lääne-Virumaa
Rakke sjk.
Tammiku küla
Huvid: kogun kaarte ja kommipabereid, kleepekaid, ümbrikupilte, lugemine, ratsutamine, tantsimine, joonistamine.

Lenne Liske, 10 a.
Ene Liske, 7 a.
EE3630 Pärnu mk.
Uulu sjk.
Huvid: sport, muusika, kommipaberid.

Katrin Kose, 8 a.
EE0020 Tallinn
Narva mnt. 156/8–6
Huvid: ujumine, mannekeenikool, prantsuse keel. Hei, poisid! Ootan kirju ka teilt.

Katrin Talu, 12 a.
EE3600 Pärnu
Rüütli 27–6
Huvid: kalendrid, kleepekad. Kui saadad ka pildi, on vastus kindel.

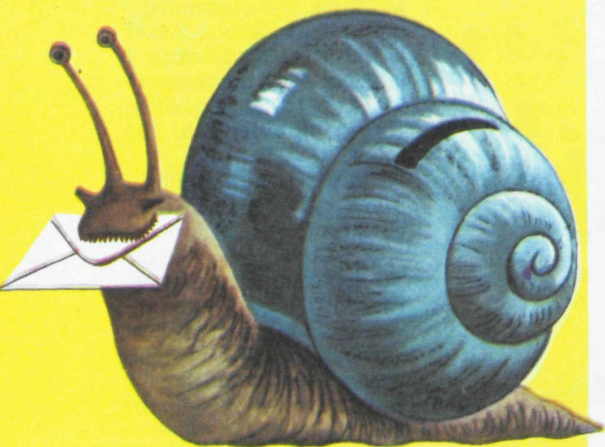

Pikk koolitee

Homnikul, kui kooli lähen,
mul pole külm, sest hing on soe.
Näe, taevas säravad veel tähed,
kell vähe on – see siin ei loe.

Mu koolitee on väga pikk,
kuid kodutee on palju lühem.
Aeg tundub minnes – igavik,
tulemiseks kulub vähem.

MARIS SALUMÄE
Arukülast

Minu Rascal

Rõõmsad silmad kurbust täis,
väga uhkelt tema käib.
Karv on lakkis, nina must,
selline mu Rascal just.

Kasutab ta väikseid nippe,
külalistega teeb trikke.
Sokid auguliseks teeb,
mõistus, see tat üle keeb.

Ema uuest sallist ka
tegi suure palli ta.
Rascal, see on vahva mees,
ilus, tark ning aastates.

LIIA AAS
Tallinnast

TEEME LAHTI POSTIPAUNA

Titaan

Aastal 2050 leiti võimalus pääseda Jupiterile või mõnele tema kaaslasele. Elektri jõul töötav kosmoselaev lahkus oma koduplaneedilt järgmisel aastal. Seda kosmosesõidukit juhtis 49 meest, neist 25 olid venelased, ülejäänud ameeriklased.

Noor vene kosmonaut Juri Aleksejev töötas kosmoseraketis esimest korda. Juri viskas pilgu kiirusemõõtjale ja pani tähele, et osuti tõusis kiiresti ja jõudis 200 tuhande kilomeetrini tunnis. Juri vaatas aknast välja. Ta nägi Veenust, mis oma rohekas rüüs nägi oivaline välja. Tal puudusid ainult kaaslased. Jupiter paistis juba ammu, aga sinna ei hakatud maanduma. Juri ei teadnud, miks. Aga komanöri käsk, pole parata.

Pärast kahekümne nelja tunnist sõitu teatas komandör, et nad maanduvad Titaanile. Valmistuti maanduma, tunni ajaga sai see tehtud. Juri astus koos kümme kaaslasega Titaani sinakale pinnale. Komandör käis tähtsalt kõige ees ja otsis edasiliikumiseks paremaid võimalusi. Sooja oli 40 kraadi, päike valgustas normaalselt.

Järsku tundis Juri tinarasket väsimust ja ta kukkus maha. Teised ei pannud seda tähele ja läksid edasi.

Kui Juri ärkas, märkas ta, et tal pole enam skafandrit seljas. Tema ümber istusid alasti inimesed ja sõid värvilisi taimi ning jõid rohelist vedelikku peale. Rohkem ei kuulnud Jurist midagi. Ainult mina tean, et ta jäi ellu ja sai Titaani ürgrahva kaaselanikuks. Võib-olla jõuab see ühiskond tehnika arengus kunagi niisama kaugemale kui Maa rahvas.

JANAR KIIVRAMEES
Hiiumaalt

Meie Jossu

Meil on maal kass, nimi on tal Jossu. Läksin linnast maale, aga vanaema ütles, et Jossu läks täna kaduma. Minul oli väga kurb meel. Otsustasin teda otsima minna. Otsisin kogu ümbruse läbi, aga Jossut ei leidnud.

Järgmisel päeval nägin Jossut katusel. Kiisuke oli üleni tahmane. Ta oli korstnasse kukkunud ja seal kogu öö olnud.

Kui vanaema kassi nägi, ütles ta, et tänavu polegi vaja korstnapühkijat kutsuda, sest Jossul on juba amet selge.

RAITTI NÕURUS
Paidest

Jõudnud sügis

Sügis tuli hõbedases tõllas,
kümme kuldset hobust tõlla ees.
Kõva tuul ja maru merel möllas,
suured lained olid merevees.

Aias õunad potsatavad pähe,
muhkusid ei ole vähe.
Ploomiisu ammu täis,
kirssidest mul veidi väheks jäi.

Sügiseti tihti vihma sajab,
õuest lapsed tuppa ajab.
Linnud viimseid laule laulavad
ja siis lõunamaale lendavad.

Suvelilled juba närtsind ammu,
lapsed seavad kooli poole sammud.
Karulgi on sügisene tunne
ja ta peagi heidab talveunne.

TIINA NUUM
Kuressaarest

Bamby on kadunud

Minul on koer nimega Bamby. Ta teeb palju vallatust ja solvub kiiresti, kui temast välja ei tehta. Ja nii juhtus ka ühel suvepäeval.

Maja taga mängisin ühe tüdrukuga, kelle nimi on Elin. Bamby jooksis meie ümber, nagu arust ära. Kuid järsku oli ta kadunud. Hüüdsime ja hõikusime, nii kuis häälepaelad kannatasid. Siis tuli meil mõte, et äkki hakkas tal igav ja ta läks jalutama. Otsisime igalt poolt, aga ei leidnud teda kusagilt. Tulime maja ette tagasi ja siis kutsus vanaema mind sööma. Uksel tuli mulle vastu Bamby, ma pidin ära minestama. Ma ütlesin: "Meie otsime Bambyt taga ja tema istub toas." Olin natuke solvunud, aga see läks ruttu üle.

HILKKA KIVILO
Paidest

-iboowylloH Barbie

HEI, SÕBRAD!

Küllap olete kuulnud Ameerika linnast nimega Hollywood. Seda on kutsutud ka maailma filmipealinnaks, sest siin tehakse suur osa kogu maailma filmidest. Hollywood on Los Angelese eeslinn ja asub Ameerika Ühendriikide läänerrannikul Vaikse ookeani kaldal. Linn rajati selle sa- jandi alguses ja sai õige pea kuulsaks.

Läänerranniku soodus ilmastik ja vaheldusrikas maastik meelitas filmitegijaid siia filmivõtetele. Kuid siis leiti, et siin on kül- laldaselt päikest aasta ringi ja tasapisi kas- vas filmi võtteplatside ümber linn.

Nüüd olen minagi siin imedelinnas. Käisi- me Keniga filmistuudiotest, kus enam filme ei tehta. Seal saab näha igasugu filmitrik- ke ja mõnda lasti ka endal proovida. Keni- le meeldis kõige rohkem kauboifilmide trikke vaadata. Tal endalgi õnnestus püs- si paugutada. Ta sai posti otsa pandud õl- lepurgile pihta ja oli selle üle väga uhke. Mulle meeldis kõige rohkem trikk, kus mees jookseb kaljult alla, suur kivi kannul. Filmis tundus see väga õudne olema. Aga siin ma nägin, et mehe jaoks oli tehtud mi- dagi kraavitaolist, milles ta pidevalt alla- poole vajus. Kivi alla jäi hoopis punase värviga täidetud kott, sellest purskus kivi- le punast värvi. Need jäid sinna nagu ve- replekid. Sain aru, et tegelikult on mõni fil- mitrikk päris lihtne.

Kõige hirmsama mulje jättis mulle King Kong, ta on ikka kohutavalt suur. Ehk oled sinagi temaga tehtud filme näinud.

Õhtul käisime Keniga mitmes diskosaalis. Lootsime näha mõnd kuulsat filminäitlejat. Kahjuks ei kohanud me neist ühtegi. Pä- rast kuulsime kohalike inimeste käest, et

Barbie

tõelisi kuulsusi võib Hollywoodis harva ja- lutamas näha. Nende tööpäev hakkab väga vara ja kestab vahel hilise õhtuni. Tööpäevadel nad lõbutsemas ei käivat. Kuid me ei kurvastanud. Riietuse järgi peeti hoopis mind algajaks näitlejaks. Minu Hollywoodi stiilis kostüüm meeldis kõigile. Värvitoonid olin õigesti valinud: kuldne koos valgega oli siin just tipp- mood. Kuldsed kauboisaapad sobisid siia juurde suurepäraselt. Sablooni (vormi) jär- gi tegi Ken mu juustele erilise juustevärvi- ga punased tähed. Kuldne lips ja kuldsed tähekujulised kõrvarõngad muutsid mu soengu väga pidulikuks.

Kui saadad talongi õigete vastustega 10. septembriks "Tähekese" toimetusse aad- ressil: EE0007 Tallinn, Pärnu mnt. 67a, "Täheke", Barbie, võid võita Hollywoodi- Barbie.

1. Millise ookeani ääres asub Hollywood?
2. Kelleks Barbie't diskosaalis peeti?

Maikuu loosimisega võitsid endale mudelauto 5-aastane MÄRT ja JAAN PARVE Tallinnast, ESKO EPNER Tartust, TANEL ja HARDI HALE Loo alevikust, ARLIS KRIKK Väike- Maarjast, DEBI ja JETTE-LIIS TAMMARU Si- palt, MAREK REI Jüri alevikust, RUDOLF HALAPUU Võrust, MARIO MANDRE Vormsi saarelt, MADIS ALLING Palamuselt ja AND- RES LEHTMETS Porkunist.

1.

2.

Vaher

Nii kirevat lehte kui vahtral pole sügisel ühelgi teisel puul. Samal lehel võib olla koos rohelist, kollast, punast, pruuni ja musta tooni. Kust need värvid tulevad?

Roheline on, teadagi, eluvärv. Seda tooni tekitab klorofüll, mille abiga leht toodab maa mineraalidest, veest, õhust ja päikesevalgusest uut taimset ainet. Sügise poole hakkab klorofüll lehes lagunema ja nüüd ilmub nähtavale kollane. Kuldse tooni andjad on lehes varjul olnud kogu suve, kuid alles nüüd, rohelise hajudes, saab see nähtavaks. Punase tooni kohta on teada, et see kogub kõige tõhusamalt päikese soojuskiirgust. Võib-olla aitab punane värv pikendada sügise lehe eluiga, kokku korjata üha jõuetumaks jääva päikese viimast soojust. Pruun toon on märk, et leht on lõplikult surnud, valmis puult pudunema ja mullaks saama. Kuid kust tuleb must kiri vahtralehtedesse? Kui lehel paistab musti ümaraid laike, on põhjus-

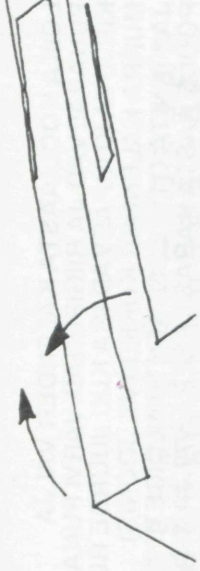
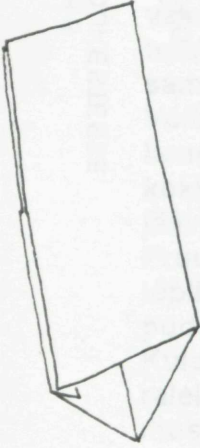

Vahtrapuu.
Pildistanud Hendrik Relve

tajaks seentõbi, mille nimi on vahtra pigilaikus. Seen pole puule ohtlik, kuid tunnistab, et õhk on saastast puhas. Nimelt ei suuda see seen kasvada seal, kus õhus on kasvõi vähesel määral vävliühendeid.

Vahtralehtede värv sõltub ka puu liigist ning vormist. On vahtraid, mille kõik lehed värvuvad kas kollaseks või punaseks. Aga lehtede värvumine sõltub ka sügisesest ilmast. Iga sügis pintseldab vahtraid veidi isesuguselt. Kui kaua on püsinud soe ja siis läheb järsku külmaks, tõmbuvad lehed peaaegu kohe ühtlaselt ruskeks. Vihmane sügis lisab lehtedele ohtralt kollast varjundit. Kauneima värvipillerkaari loob sügis, mis püsib kaua mõõdukalt jahe- da, kuid päikselisena. Siis löövad vahtrate võrad eredalt punetama. Otseku oleks neis vala pääsenud kahjutuli.

HENDRIK RELVE

E T K N R L P E T K N R L P												
MÄRTS APR												
E T K N R L P E T K N R L P												
MAI JUN JUL												
E T K N R L P E T K N R L P												
AUG												

Ühenda numbrid joontega õiges järjekorras ja saad teada, kes keda hiilib!
Värvi nad ka ära!

18.

17. 19

16.

20

21

23 22
24

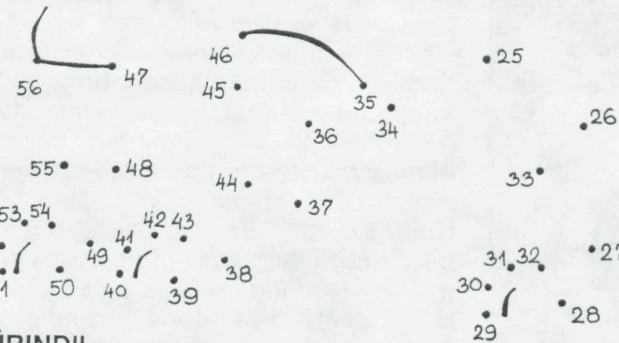
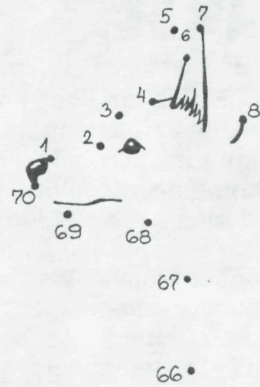
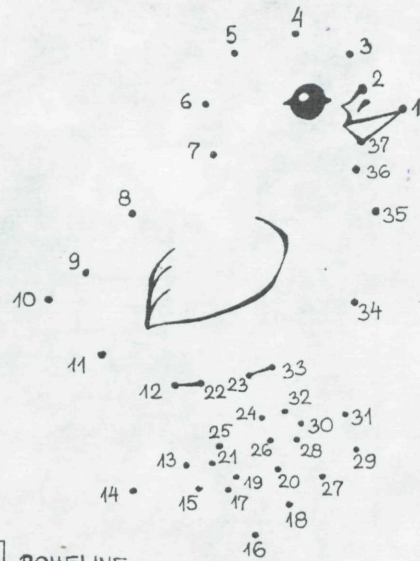
26

33

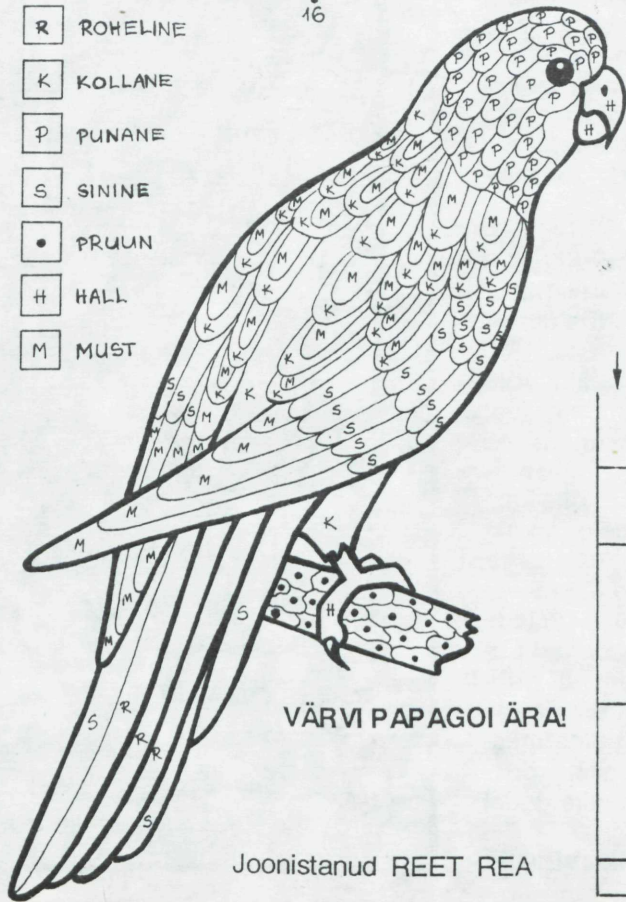
27

31 32
30 29

28

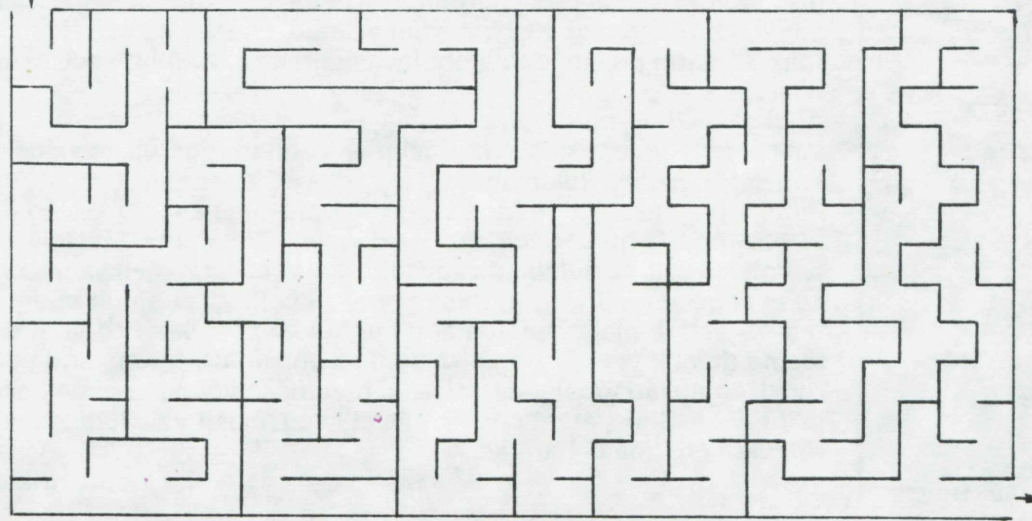
- R ROHELINE
- K KOLLANE
- P PUNANE
- S SININE
- PRUUN
- H HALL
- M MUST

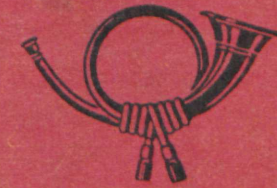
VÄRVI PAPAGOI ÄRA!

Joonistanud REET REA

LEIA TEE LÄBI LABÜRINDI!

Lasteajakiri
«TÄHEKE»
Asutatud jaanuaris 1960.
Ilmub kord kuus.

Toimetuse aadress:
EE0007 Tallinn
Pärnu mnt. 67a

Peatoimetaja
ELJU MARDI tel. 681 495
Vastutav sekretär
VIIVI VARIKSAAR tel. 681 497
Vanemtoimetaja
JAAN RANNAP tel. 681 497
Kunstiline toimetaja
PRIIT REA tel. 681 400

Printiall
EE0190 Tallinn Pärnu mnt 67a
Trükiarv 24660
Tell. 3293

Toimetuse käsikirja
ei tagasta

Esikaanel
HELDUR
LARETEI
joonistus

Pikkadest ja Lühikestest Jalgadest

Kes vähegi Tallinna vanalinnas käinud, mäletab kindlasti kahte kummalise nimega tänavat – Pikka Jalga ja Lühikest Jalga. Koguni naljatatakse, et Tallinn oma erineva pikkusega jalgade tõttu lombakas olevat. Selles loos siin ei tule aga sugugi juttu vanalinna tänavatest. Ehk meenub sulle veel miski, millel pidavat lühikesed jalad olema ... vale loomulikult! Kül-lap sa aimad ka, miks nõnda räägitakse. Pisikeste käppadega siil vudib metsasalus ringi, kõrgete koivadega põder traavib päratuid põlislaani pidi. Nõndasama on ka valevorstide ja ausate inimestega.

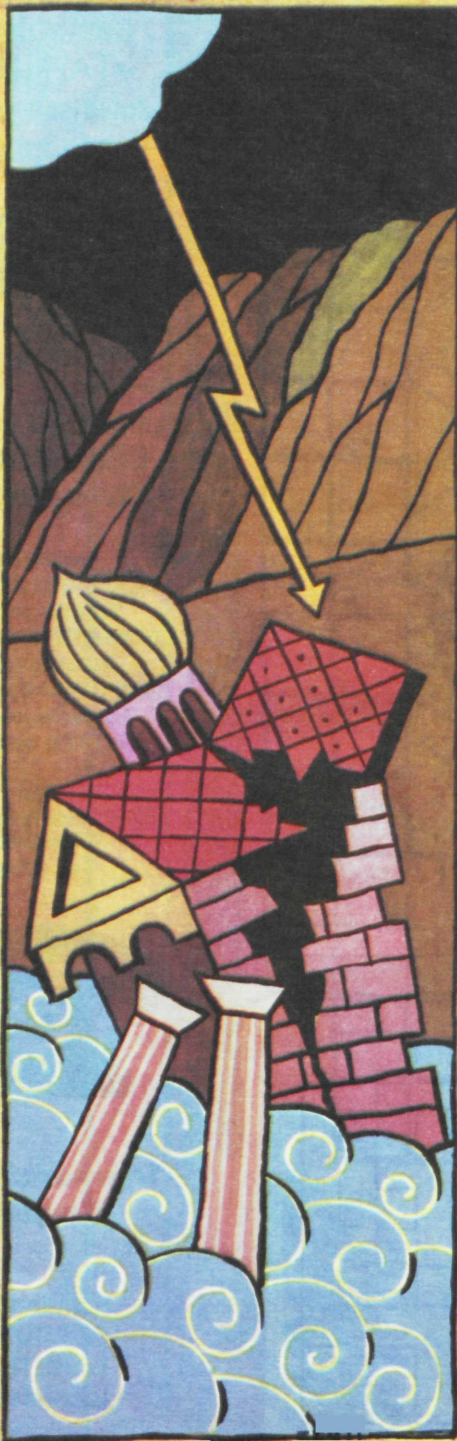
Vahel võib kõrvalt vaadates küll tunduda, et elus jõuab kaugemale see, kes räägib, mis parasjagu on kasulikum ja teistele meeldivam. Paraku ei jää valgus vaka alla. Vana kuningas õpetas oma poegi: "Tõehuuled kestavad igavesti, aga valelik keel on üürikeseks" (Piibel, Õpetussõnad 12.19). Meenuta kasvõi muinasjutuhunti, kes Punamütsikest ninapidi vedades oma elunatukese jahimeestele pidi jätma. Ka ei käinud paremini käpp sellel hundil, kes seitsmele kitsetaltele akna tagant peene häälega piiksus, et ta nende emme on. Ei saavutanud oma sihti ei vanapaganad, ei nõiad, kes kuningatütred ja vapraid mehi petta püüdsid. Ikka on muinasjuttudes võitjaks jäänud ausad ja õiglased.

Kuidas sinul selle luiskamisega õieti lood on? Olen kohanud mõnda ärahirmutatud last, kes ei julge vanematele tõtt rääkida, sest nood riidlevad ja nuhtlevad liiga valjult. Ega suured inimesed tõesti kõike alati õieti tee. Ometi peaksid sa endas ikka nii palju vaprust leidma, et pahandus ausalt üles tunnistada ja ebameeldivad uudised ilustamata edasi anda. Luiskamisest võib saada paha harjumus. Kui sa aina küürus seljaga käid, võid kõveraks kasvadagi. Kui ühtevalu valetad, ei oska sa varsti enam õigust rääkida. Ning pole midagi kohutavamalt täiskasvanust, keda keegi ei saa usaldada.

Ausus on kindel alus, millele elumaja ehitada. See ehitamine võib olla vaevalisem kui valede abil. Ent ühel päeval tuleb tõde päevavalgele ja kokkupetunud paleed kukuvad.

Piiblis räägitakse, et mõned ehitavad oma maja kaljule, teised jälle liivale. Kalju on nagu see tõe alus, mida miski ei kõiguta. Meeldivate valede pehme liivaaluse pühib aga kevadine suurvesi kunagi ikka minema (Luuka evangeelium 6.47–49). Piiblis on veel öeldud, et ainult südamest puh-tad näevad Jumalat. Ja Jumal on ju kokku kõik see hea ja ilus, mis me teame (ja ehk veel ei teagi). Need, kes oma südametunnistust aina määrivad, kaotavad lõpuks täiesti selle haruldase võime endi ümber headust ja ilu näha. Sellepärast soovin ma, et keegi meist vale lühikestel jalgadel ringi koperdama ei harjuks.

HELI VEIGEL

Illustreerinud JAAN TAMMSAAR

